

I. KRATKO ODGOVORITE NA SLJEDEĆA PITANJA

1. Kako se zvao prvi izgrađeni parobrod pokretan snagom parnog stroja? _____
2. Kako se zvalo prvo naselje na sjeveru američkog kontinenta koje su osnovali engleski doseljenici u 17. stoljeću? _____
3. Navedi ime i prezime osobe koja je napisala brošuru “Što je treći stalež?” _____
4. Gdje je Napoleon Bonaparte sklopio mir s Rusijom 1807. godine? _____
5. Navedi ime i prezime naše prve pjevačice koja je izvela Gajevu budnicu” Još Horvatska nij' propala” _____
6. Navedi ime i prezime austrijskog ministra vanjskih poslova u vrijeme neoabsolutizma.

7. Koje godine počinju izlaziti novine *Zora Dalmatinska*? _____
8. U kojem je gradu obavljeno svečano proglašenje Kraljevine Italije 1861. godine? _____
9. Navedi prezime generala koji je vodio vojsku Konfederacije? _____
10. Koje godine se Hercegovina odvojila od Bosne i postala poseban pašaluk (sandžak)? _____

II. ZAOKRUŽITE JEDAN ILI VIŠE TOČNIH ODGOVORA

11. Prema Ustavu izglasanim u Francuskoj 1791. godine Francuska je postala:
 - a) ustavna monarhija
 - b) kralj Louis XVI. imao je neograničenu vlast
 - c) zakone je donosila isključivo Zakonodavna skupština
 - d) zajamčene su temeljne slobode i prava čovjeka i građanina
 - e) ukinuti su cehovi
 - f) treći stalež dobio je pravo veta
12. Prosvijećeni apsolutist Josip II. uveo je za vrijeme svoje vladavine sljedeće promjene:
 - a) proglašio je osobnu slobodu kmetova
 - b) dopustio je slobodu djelovanja svih crkvenih redova na području Monarhije
 - c) dopustio je da hrvatski jezik bude službeni u Hrvatskoj
 - d) uveo je strogu centralizaciju države
 - e) ukinuo je županijski sustav u Hrvatskoj
 - f) dao je izgraditi cestu od Karlovca do Rijeke
13. Francuska vlast u oslojenim krajevima Hrvatske donijela je sljedeće promjene:
 - a) izbačen je hrvatski kao nastavni jezik u osnovnim školama
 - b) započela su novačenja za potrebe Napoleonovih osvajačkih pohoda
 - c) središte Ilirskih pokrajina postao je grad Zagreb
 - d) počinje razvoj gospodarstva i gradnja cesta
 - e) djelomično se ukidaju feudalni odnosi
 - f) Napoleon je za civilnog upravitelja Dalmacije postavio Vincenza Dandola

14. Godine 1848. u Zagrebu je Narodna skupština donijela Zahtijevanja naroda u 30 točaka u kojima su od cara tražili:

- a) ujedinjenje svih hrvatskih zemalja
- b) osnivanje narodne vojske
- c) ukidanje kmetstva i staleškog poretka
- d) utemeljenje sveučilišta u Zagrebu
- e) uvođenje slobode vjeroispovijesti
- f) uvođenje staleškog sabora

15. Na Berlinskom kongresu 1878. godine odlučeno je:

- a) Srbija može okupirati Crnu Goru
- b) Austro-Ugarska ima pravo privremenog vojnog zaposjedanja Bosne i Hercegovine
- c) Bugarska je podijeljena na dva dijela
- d) Rumunjska dobiva samostalnost
- e) Turska postaje kolonijalna sila
- f) Rusija jedina dobiva pravo kontrole crnomorskih prolaza Bospora i Dardanela

16. U vrijeme banovanja Ivana Mažuranića došlo je do sljedećih promjena u Hrvatskoj:

- a) odvojena je upravna vlast od sudske
- b) doneseni su zakoni o građanskoj ravnopravnosti Židova
- c) počelo je s radom Sveučilište u Zagrebu
- d) utemeljena je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
- e) postignuto je konačno sjedinjenje Vojne krajine s Banskom Hrvatskom
- f) ostvareni su uvjeti četverogodišnjeg školovanja za svu djecu u Hrvatskoj

III. AKO SU TVRDNJE U SLJEDEĆIM ZADACIMA TOČNE, ZAOKRUŽITE SLOVO T, A AKO SU NETOČNE SLOVO N

17. Uz rat za nezavisnost na američkom tlu povezujemo sljedeće osobe:

I.	Thomas Jefferson	T	N
II.	George Washington	T	N
III.	Louis XVIII.	T	N
IV.	Robert Fulton	T	N

18. Uz vrijeme vladavine cara Napoleona Bonapartea vežemo sljedeće događaje:

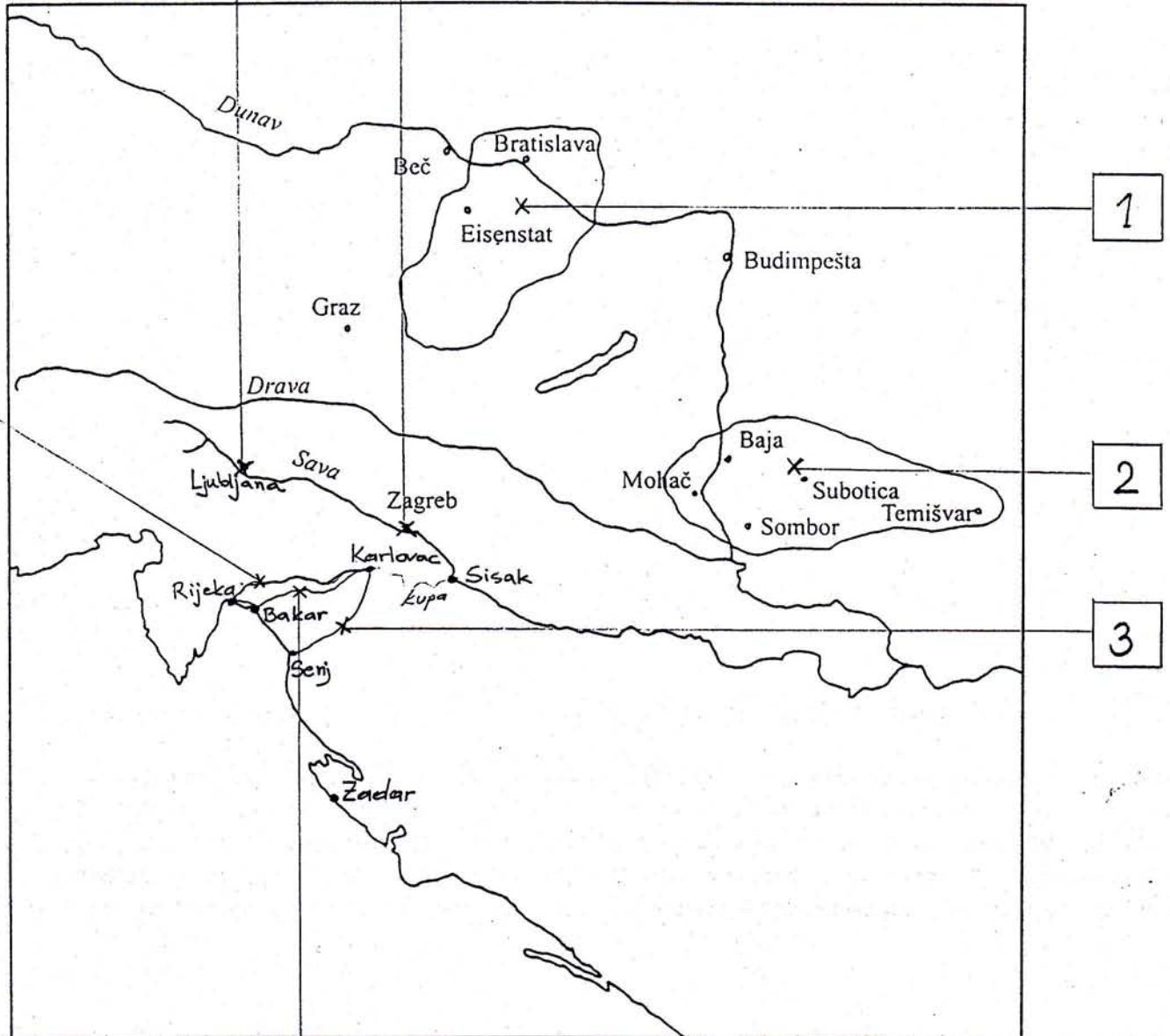
I.	Kontinentalna blokada	T	N
II.	Teror Jakobinaca	T	N
III.	Stvaranje Ilirskih pokrajina	T	N
IV.	Ukidanje Mletačke Republike	T	N

19. Istaknuti domoljubi u vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda zalagali su se za:

I.	Stvaranje dvojne monarhije	T	N
II.	Stvaranje jedinstvenog književnog jezika	T	N
III.	Ujedinjenje svih hrvatskih zemalja	T	N
IV.	Mađarizaciju u školama	T	N

20. Sljedeći izumi i otkrića pripadaju periodu Druge industrijske revolucije:

I.	Telegraf	T	N
II.	Fotografski aparat	T	N
III.	Morseova abeceda	T	N
IV.	Kinematograf	T	N

7

21. Uz godinu 1861. u svijetu i u Hrvatskoj vežemo sljedeće dogadaje:

I.	Početak Američkog građanskog rata	T	N
II.	Ujedinjenje Njemačke	T	N
III.	Završetak Krimskog rata	T	N
IV.	Zasjedanje hrvatskog Sabora	T	N

22. Uz slovenski narodni preporod vežemo sljedeće ljude:

I.	France Prešeren	T	N
II.	Valentin Vodnik	T	N
III.	Janez Bleiweiss	T	N
IV.	Jernej Kopitar	T	N

23. Uz ime Napoleona III. vežemo sljedeće događaje:

I.	Ukidanje kmetstva u Francuskoj	T	N
II.	Krimski rat	T	N
III.	Austrijsko-pruski rat	T	N
IV.	Francusko Drugo Carstvo	T	N

24. Uz romantizam u Europi vežemo sljedeće promjene u društvu:

I.	Porast nacionalne svijesti	T	N
II.	Traganje za novim kontinentom	T	N
III.	Borbe građanstva protiv plemstva	T	N
IV.	Širenje prosvjetiteljskih ideja	T	N

IV. POVEŽITE POJMOVE U LIJEVOM I DESNOM STUPCU, UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA

25.

☐ Virilisti	a) Temeljni zakon neke države; njime se određuje državno uređenje, ustroj državnih organa, kao i prava i dužnosti građana.
☐ Personalna unija	b) Upravljanje iz jednog središta (centra); naredbe donesene u tom središtu moraju se provoditi na području cijele države.
☐ Ustav	c) Članovi Sabora koji nisu izabrani na izborima, nego su imenovani prema rodu (podrijetlu) ili položaju.
☐ Centralizam	d) Pokret za ukidanje rođstva koji se pojavljuje na Sjeveru SAD-a.
☐ Abolicionizam	e) Državna zajednica dviju ili više zemalja koje povezuje osoba vladara.

26.

☐ Vladika	a) Vojni ili politički savez država
☐ Oktroirani ustav	b) Zbirka propisa kojima se određuju odnosi između kmetova i feudalaca.
☐ Urbar	c) Ustav što ga vladar nametne bez suradnje parlamenta
☐ Autonomija	d) Pravo dijela neke države na djelomičnu samoupravu.
☐ Koalicija	e) Crkveni i svjetovni poglavar u Crnoj Gori.

- Gospodarski liberalizam
 Utopijski socijalizam
 Ludizam
 Imperijalizam
 Čartizam
- 28.
- Hijerarhija
 Kapitalist
 Stalež
 Deklaracija
 Konkordat
- 29.
- Protonotar
 Providur
 Kardinal
 Kancelar
 Dahije
- 30.
- Edmund Carwright
 Edward Jenner
 Samuel Morse
 James Hargreaves
 George Stephenson
- a) Pokret protiv strojeva u Velikoj Britaniji početkom 19. stoljeća.
 b) Prvi organizirani oblik radničkog pokreta u Velikoj Britaniji 30-tih i 40- tih godina 19. stoljeća.
 c) Težnja velikih sila za širenjem i vladanjem u drugoj polovici 19. stoljeća.
 d) Učenje koje je uobličio Adam Smith, a zasniva se na teoriji slobodne konkurenčije i zakona ponude i potražnje kao osnovnog regulatora tržišta.
 e) Učenje o socijalizmu koje je počivalo na neostvarivim idejama ili zamislima.
- a) Svečana objava osnovnih načela.
 b) Jedan ili više društvenih slojeva s odgovarajućim statusom u starome feudalnom poretku.
 c) Sporazum Katoličke crkve sa svjetovnim vlastima neke zemlje.
 d) Redoslijed po rangu ili važnosti.
 e) Marksistički izraz za građanskog poduzetnika.
- a) Vođe janjičara u Beogradskom pašaluku početkom 19. stoljeća.
 b) Prabilježnik, čuvar državnog i banskog pečata i jednog od ključeva škrinje privilegija, vrsta državnog tajnika.
 c) Mletački namjesnik u Dalmaciji.
 d) Ministar predsjednik u Njemačkoj.
 e) Najviša svećenička čast u katoličkoj crkvi.
- a) parna lokomotiva
 b) telegraf
 c) stroj za predenje
 d) mehanički tkalački stan
 e) prvo cjepivo protiv velikih boginja

V. DOPUNITE REČENICE

31. Prema američkom ustavu Zakonodavna vlast povjerena je _____ SAD-a koji se sastoji od Doma zastupnika i Senata. Izvršnu vlast obavlja _____ SAD-a, dok sudska vlast pripada sudovima.
32. Marx i Engels su 1848. objavili _____. U tom spisu oni – za razliku od utopista – dokazuju kako je jedini put u socijalizam proleterska revolucija koja će srušiti vlast kapitalista i uspostaviti _____, a ona će ukinuti izrabljivanje čovjeka i privatno vlasništvo te ostvariti tzv. komunističko društvo bez klasi i bez izrabljivanja.
33. U proljeće 1848. Talijani i Mađari pobunili su se protiv austrijskog centralizma, u _____ se sastao Sveslavenski kongres, a na području _____ sukobili su se Mađari i Srbi.

34. Nakon revolucionarnih iskušenja 1848./49. počela je sustavnija borba za ujedinjenje talijanskih zemalja. U tome su se naročito isticali talijanski revolucionari _____, i grof _____ od 1852. predsjednik vlade u sjevernotalijanskoj Kraljevini Pijemont.
35. U Indiji, najvažnijoj britanskoj koloniji, _____ godine osnovan je _____, prva sveindijska politička organizacija koja je s vremenom počela sve izrazitije zagovarati indijsku samostalnost.
36. Zagrebačka biskupija uzdignuta je 1852. bulom pape _____ na čast nadbiskupije pa je Hrvatska na taj način i u crkvenom pogledu odvojena od _____.
37. Tijekom _____ po prvi je puta u povijesti posvećena briga medicinskoj njezi ranjenika . U tome se posebno isticala engleska medicinska sestra _____.
38. Godine 1873. _____ imenovan je banom. On je prvi i jedini nositelj banske časti do 1918. godine koji nije bio _____ podrijetla.
39. Prva željeznička pruga u Hrvatskoj, ona između _____ i _____ u Međimurju duga 41 kilometar, puštena je u promet 1860. godine.
40. Prva opera na hrvatskom jeziku _____ i _____ premijerno je izvedena _____ godine.

VI. POREDAJTE KRONOLOŠKIM REDOSLIJEDOM BROJEVIMA OD 1-4

41.

- _____ George Washington postaje prvi predsjednik SAD-a .
- _____ Louis XVI. dolazi na vlast u Francuskoj.
- _____ Na vlast u Hrvatskoj dolazi Marija Terezija
- _____ James Watt usavršio je parni stroj

42.

- _____ Grof Janko Drašković objavljuje "Disertaciju".
- _____ U slovenskom parlamentu održan je prvi govor na slovenskom jeziku
- _____ U hrvatskom Saboru održan prvi zastupnički govor na hrvatskom jeziku
- _____ Srbija dobiva samostalnost u sklopu Osmanskog Carstva

43.

- _____ Sastao se prvi zastupnički Hrvatski sabor
- _____ Osnovano je Bansko vijeće- samostalna hrvatska vlada
- _____ Car Franjo Josip I uvodi oktroirani ustav
- _____ U Francuskoj je za predsjednika izabran princ Louis Bonaparte

44.

- Napoleon III. zauzeo je Meksiko.
- Henri Dunant je osnovao Međunarodni crveni križ.
- U Sjedinjenim Američkim Državama otkriven je prvi izvor nafte.
- Proglašena je Listopadska diploma

45.

- Sklopljena je Austro-ugarska nagodba
- Započela je Pariška komuna
- Završetak građanskog rata u SAD-u
- Završetak Krimskog rata

46.

- Ivan Mažuranić postaje banom
- Podignut je spomenik banu Josipu Jelačiću
- Ugušena je Rakovička buna
- Zagreb dobiva sveučilište s tri fakulteta

VII. U SLJEDEĆIM ZADACIMA PRONAĐITE I PRECRTAJTE TRI POGREŠNA PODATKA

47.

Marija Terezija je dolaskom na habsburško prijestolje došla u sukob s pruskim kraljem Aleksandrom II. i povela rat za austrijsku baštinu. Godine 1767. osnovala je Hrvatsko kraljevsko vijeće sa sjedištem u Bjelovaru, a ukinula ga je 1769. godine.

48.

Prvi zagrebački nadbiskup postao je 1852. godine Juraj Haulik, a za đakovačkog nabiskupa postavljen je Josip Juraj Strossmayer. Godine 1868. u potresu je oštećena katedrala u Zagrebu, a temeljito je rekonstruirana u romaničkom stilu na prijelazu stoljeća.

49.

Sukob između Srba, Hrvata i Slovenaca pokrenut je tiskanjem knjižice "Kovčević" i poglavlja "Srbi svi i svuda" autora Ilike Garašanina 1849. nakon čega je 1860. oštros reagirao Ante Starčević ističući nejasno podrijetlo Srba i srpskog imena

VIII. U SLJEDEĆIM ZADACIMA PRECRTAJTE TRI POGREŠNA PODATKA I NA CRTE NAPIŠITE ISPRAVKE

50. Zbog otvorene suradnje s neprijateljem Francuske 1792., kralj Louis XIV. je svrgnut i zatvoren, a općim pravom glasa izabrano je novo predstavničko tijelo – Direktorij. Iste godine ukinuta je i monarhija i Francuska je proglašena Carstvom.

51. Važnost Zagreba u prometnom smislu raste poslije 1870. godine, kada je željezničkom prugom povezan preko Koprivnice s Bećom, a godine 1880. Zagreb je preko Ogulina spojen i sa Zadrom. Na taj način ostvarena je veza između panonskog i jadranskog prostora.

52. Na kraju 19. i početkom 20. stoljeća došlo je do mnogih ratova uzrokovanih željom za preraspodjelom kolonija. Francuska je pokušala zauzeti Etiopiju 1896. godine, u Japanu je izbio Bokserski ustank protiv strane vlasti 1899., a Sjedinjene Američke Države su porazile Španjolsku i osvojile Filipine 1904. godine.

IX. NA SLJEDEĆA PITANJA ODGOVORITE UZ POMOĆ TEKSTA

Prepoznaj sljedeću izjavu i na crtlu upiši tko ju je izrekao

53. Hrvatskom je narodu posve isto, da li ga primoravaju na njemački ili na mađarski jezik, i da li to čini kralj ili to čine njegovi staleški drugovi, jer dati se prisiliti k tuđem jeziku, očit je biljeg ropstva.”

Prepoznaj sljedeći citat i na crtlu upiši od kuda je preuzet

54. “Mi smatramo da su ove istine same po sebi jasne: da su svi ljudi stvorenji jednaki; da su od stvoritelja obdareni stanovitim, neotuđivim pravima, među kojima su život, sloboda i težnja k sreći (...)” _____

X. NA SLJEDEĆA PITANJA ODGOVORITE UZ POMOĆ Slike

55. Navedi ime i prezime osobe sa slike.

56. Koji povijesni događaj prikazuje slika?

57. Navedi ime i prezime autora slike.

XI. SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠITE UZ POMOĆ ZEMLJOVIDA (neki će kvadratići ostati neupotrebljeni).

58. _____ Područje naseljeno gradićanskim Hrvatima

59. _____ Cesta Lujzijana

60. _____ Glavni grad Ilirskih pokrajina

Rješenja zadataka za 7. razred Županijsko natjecanje iz povijesti za 2005.

I.

1. Clermont
2. Plymuth
3. Joseph Sièyes (ne mora biti akcent na slovu)
4. U Tilzitu
5. Sidonija Rubido (Erdödy)
6. Alexandar Bach
7. 1844.
8. U Torinu (Torino)
9. Lee (Robert Lee)
10. 1832.

II.

11. A, C, D, E
12. A, D, E
13. B, D, E, F
14. A, B, C, D, E
15. B, C, D
16. A, B, C

III.

17. T, T, N, N
18. T, N, T, T
19. N, T, T, N
20. N, N, T, T
21. T, N, N, T
22. T, T, T, T
23. N, T, N, T
24. T, N, T, N

IV.

25. C, E, A, B, D
26. E, C, B, D, A
27. D, E, A, C, B
28. D, E, B, A, C
29. B, C, E, D, A
30. D, E, B, C, A

V.

31. Kongresu, predsjednik
32. Manifest komunističke partije, diktatura proleterijata
33. Pragu, južnoj Ugarskoj
34. Giuseppe Garibaldi (Giuseppe Mazzini), Camillo Cavour
35. 1885., Indijski nacionalni kongres
36. Pia IX., Ugarske (Crkve u Ugarskoj)
37. Krimskog rata, Florence Nightingale
38. Ivan Mažuranić, plemičkog
39. Kotoribe, Macinca
40. Ljubav i zloba, 1846.

VII.

- 41. 4, 2, 1, 3
- 42. 2, 4, 3, 1
- 43. 2, 1, 4, 3
- 44. 3, 4, 1, 2
- 45. 3, 4, 2, 1
- 46. 3, 1, 2, 4

VIII.

- 47. Aleksandrom II., Bjelovaru, 1769. god.
- 48. nadbiskupa, 1868. god., romaničkom
- 49. Slovenaca, Ilije Garašanina, 1860. god.

- 50. Louis XVI., Narodni konvent (Konvent), republikom
- 51. Budimpeštom, 1873., Rijekom
- 52. Italija, Kini, 1898.

IX.

- 53. Nikola Škrlec
- 54. Deklaracija nezavisnosti

X.

- 55. Ivan Mažuranić (ban Ivan Mažuranić)
- 56. Smaknuće španjolskih ustanika u vrijeme Napoleona Bonapartea (priznaju se i varijante odgovora)
- 57. Vjekoslav Karas

XI.

- 58. 1.
- 59. 4.
- 60. 5.